

อยากรู้ไหม.....ผู้หญิงในภาพวาดโมนา ลิซ่า อันเลื่องชื่อ คือใคร ?

นำเสนอเมื่อ : 13 ก.ย. 2552

ปริศนาภาพวาดโมนา ลิซ่า (Mona Lisa) <===

นำข้อมูลมาจาก <http://www.thai.net/vibooncom>

กว่า 500 ปีมาแล้วกับคำถามที่ว่า โมนา ลิซ่า (Mona Lisa) นั้นเป็นใคร ซึ่งยังเป็นปริศนา และยังมีคำตอบที่ชัดเจนและแน่นอน ว่าบุคคลในภาพเขียนของ ลีโอนาร์โด ดา วินชี (Leonardo da Vinci 1452-1519) คือใครกันแน่ ภาพนี้วาดขึ้นราวๆ ค.ศ. 1503-1506 โดยแฝงรอยยิ้มที่ลึกลับ น่าเคลือบแคลง ไปด้วยปริศนามากมายลงบนใบหน้าของ โมนา ลิซ่า ให้ผู้คนได้นึกคิด จินตนาการกันไปต่างๆ นานา ยาวนานถึง 5 ศตวรรษ จวบจนกระทั่งปัจจุบัน คำถามที่ผู้คนสงสัย และได้ค้นคว้าหาคำตอบกันอย่างมากมาย ก็คือ โมนา ลิซ่า คือใคร?

ตามคำบอกเล่าของ "จิออร์โจ วาซารี" (Giorgio Vasari 1511-1574) จิตรกร สถาปนิก และ ผู้เขียนหนังสือเกี่ยวกับศิลปะในสมัยนั้น เขากล่าวไว้ว่า โมนา ลิซ่า ก็คือภรรยาของ ฟรานเชสโก เดล จิอิกอนโด ซึ่งเป็นพ่อค้าไหมที่มั่งคั่งแห่ง เมืองฟลอเรนซ์ ขณะที่ ดา วินชี เขียนภาพนี้ซึ่งได้ใช้เวลาจนถึง 4 ปี เขาได้ไปว่าจาง นักร้อง นักดนตรี และตัวตลกมาให้ความบันเทิงแก่หญิงงามผู้เป็นแบบของ ภาพเขียน เพื่อให้เธอมีรอยยิ้มที่ปราศจากความเศร้าหมอง อย่างไรก็ตามจากคำ บรรยายของ วาซารี ก็เป็นเพียงข้อมูลจากผู้ที่ไม่เคยเห็นภาพเขียนนี้ของ ลีโอนาร์โด แต่อย่างใด

จากหลักฐานอีกแหล่งหนึ่งจาก "อันโตนิโอ เดอ เบอาทิส" ผู้บันทึกปากคำของ ลีโอนาร์โดใน ค.ศ. 1517 ว่าผู้เป็นแบบในภาพคือสตรีชาว ฟลอเรนซ์ และ จูเลียโน เดอ เมดิชี เป็นผู้ว่าจางให้เขียนภาพนี้ จากการที่ไม่มีหลักฐานปรากฏที่แน่ชัดว่า ใครเป็นแบบให้กับ ลีโอนาร์โดวาดภาพนี้ จึงทำให้มีการตั้งข้อสันนิษฐานกันไป ต่างๆ นานา ไม่ว่าจะเป็น บุคคลใน ภาพอาจเป็น คอนสตันซา คาวารุส หรืออาจจะเป็น อิสซาเบลลา เดสเต ผู้ธิดา หรืออาจเป็นภรรยาลับของ จูเลียโน เดอ เมดิชี ทั้งนี้ ก็เพราะได้ปรากฏว่า มีโมนา ลิซ่า (เปลือย) หลายภาพในศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็น ที่โด่งดังมากกับภาพเปลือยของสาวผู้นี้

นอกจากนี้จากการที่ลีโอนาร์โดเองมีชื่อที่ถูกกล่าวขานกันว่าเขาเป็นพวก **รักร่วมเพศ** จึงเกิดการสันนิษฐานว่า **โมนา ลิซ่า ไม่ใช่ผู้หญิงแต่เป็นภาพเหมือนจำแลง** เพศของเด็กหนุ่มรูปงามคนใดคนหนึ่ง ซึ่งศิลปินมักเลี้ยงไว้ติดสอยห้อยตามในสตูดิโอ บางก็มีการนำภาพเหมือนของ ลีโอนาร์โดมามารเปรียบเทียบกับภาพของ โมนา ลิซ่า แล้วก็สรุปเอาดีที่ว่าภาพเขียนอันลือชื่อนี้แท้ที่จริงคือ **ภาพของ ลีโอนาร์โด ดา วินชี เองที่แปลงกาย แต่งตัวเป็นสตรีเพศ** ยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ยังกล่าวเสริม ต่อไปว่า ลายปักขดเชือกที่รอบคอเสื้อของ โมนา ลิซ่า คือลายเซ็นลับของ ดา วินชีเอง เพราะในภาษาอิตาเลียนคำว่า "ขดเชือก" จะตรงกับคำว่า "วินชีเร" (Vincire)

แม้ว่าบุคคลในภาพ โมนา ลิซ่า ยังเป็นสิ่งที่ถกเถียงกันอยู่ แต่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ครอบครองภาพนี้ยังพอมีข้อมูลอยู่บ้าง นั่นก็คือเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ลีโอนาร์โด ไม่ยอมพรากจากภาพเขียนนี้ และเขาได้นำติดตัวพร้อมกับทรัพย์สินสินมีค่าอื่นๆที่เขารัก

หวงแหวน ออกจากกรุงโรมเมื่อครั้งเดินทางมาที่ฝรั่งเศสเพื่อเป็นศิลปินแห่งราชสำนักของพระเจ้าฟรานซิสที่ 1 (ค.ศ. 1479-1547) ใน ค.ศ. 1517 ด้วยเหตุนี้เอง **ผู้ครอบครองภาพ โมนา ลิซา คนแรกก็คือกษัตริย์ฝรั่งเศส** ซึ่งโปรดให้นำภาพไปประดับที่ห้องทรงในพระราชวัง ฟองแตนโบล แต่เมื่อจักรพรรดิโนโปเลียนขึ้นครองราชย์ ภาพโมนา ลิซา จึงถูกย้ายมาพำนักในท้องพระบรรทม และมีชื่อเรียกอย่าง สนิทสนมว่า "มาตาม ลิซา"

มุมมอง ทศนะคติ และ ความคิดเห็นความรู้สึก ต่างๆ ที่มีต่อ Mona Lisa นั้นมีมากมายเหลือเกิน "จูเลียส มิเชอเลต์" ได้พรรณนาไว้ใน หนังสือประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสว่า "ภาพเขียนนี้ดึงดูดชาวพญา พร้าเรียกชาวพญา รุกรานชาวพญา ซึมซาบเขาไปในตัวชาวพญา ชาวพญาตรงลิวเขาไปหาโดยไม่รู้สึกตัว ประจวบกับบัดนี้เขาไปในปากงูพิษ" นี่คือนักคิดต่อ Mona Lisa ในศตวรรษที่ 16 ที่มองความงามในแบบอุดมคติ แต่มุมมองจากนักวิจารณ์ในศตวรรษที่ 19 กลับมองไปอีกด้านหนึ่ง โดยเฉพาะกลุ่มโรแมนติคส์ที่มองว่า โมนา ลิซา เป็นสตรีมีเสน่ห์ (Femme fatale) หรืออีกนัยหนึ่งคือสตรีผู้เฝ้าความตายแก่บุรุษ

สำหรับ **เซอฟีล โกติเยร์ (Theophile Gautier)** โมนา ลิซา มิได้เป็นสาวน้อยที่มี รอยยิ้มแสนหวานงามปานกลีบกุหลาบ ตามที่วาทาเรียเคยพรรณนาไว้แต่จะเป็นสาววัย สามสิบที่ร่องรอยแห่งเลือดฝาด และความสดใสแห่งชีวิตเริ่มที่จะอันตรธานหายไป สีของอารมณ์ และผาคกลมดมของเธอ ซึ่งหมองคล้ำเพราะกาลเวลา ทำให้เธอดูเหมือนหญิง หมายถึงที่แฝงไว้ด้วยความทุกข์โศก

อันที่จริงแล้ว ลักษณะรอยยิ้มของ โมนา ลิซา ที่มีการตีความไปต่าง ๆ นานานั้น สามารถ พบเห็นได้ในภาพเขียนอื่นๆของ ดา วินชี เองเช่น รอยยิ้มที่แฝงความอ่อนโยนและการอุทิศ ของเซนต์แอนน์ หรือพระแม่มารี หรือแม้กระทั่งรูปปั้นในยุคโบราณของกรีก ในศตวรรษที่ 19 มีผู้เห็นวาทาเรียดูรอยยิ้มยากที่จะหยั่งลึกของ โมนา ลิซา นี้กลับแฝงไว้ด้วย ปริศนาอมตะ แห่งสตรีสาวนักจิตวิเคราะห์อย่าง **ซิกมันด์ ฟรอยด (Sigmund Freud)** ก็ตีความหมายว่า "ลีโอนาร์โดหลงใหลรอยยิ้มของ โมนา ลิซา" เพราะมันคือสิ่งที่หลับใหล ภายในจิตใจ และความทรงจำในอดีตของเขาที่ผ่านมาแล้ว รอยยิ้มนี้ถอดแบบพิมพ์ มาจากคาเตรีนาผู้ที่เป็นมารดา สำหรับ นักสุนทรียศาสตร์อย่าง วอลเทอร์ เพเทอร์ (Walter Pater) พรรณนาไว้ว่า "เธอมีอายุแก่กว่าหินผาที่หอมลอมเธอ ประจวบหนึ่งปีศาจดูดเลือด เธอได้ตายมาแล้วหลายคราและหยั่งรู้อารมณ์กลับแห่งหลุมศพ"

พอมาถึงต้นศตวรรษที่ 20 ผู้คนรุ่นใหม่ก็เกือบที่จะไม่ได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และทัศนคติต่อโมนา ลิซา เสียแล้ว เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม ค.ศ. 1911 ในเวลา เขาครูชาวการโจรกรรมภาพ Mona Lisa ออกจากพิพิธภัณฑ์ลูฟร์ ปรากฏต่อมวลชน ซึ่งกว่าจะค้นพบเธอ และจับกุมผู้โจรกรรมได้ก็ต้องใช้เวลาถึง 2 ปี ปรากฏว่าคนที่โจร-กรรมโมนา ลิซาไป ก็คือคนที่ทำความสะอาดในพิพิธภัณฑ์นั่นเอง สถานที่ที่คนพบ โมนา ลิซา นั้นก็คือเมือง ฟลอเรนซ์บ้านเกิดของเธอเอง ในปัจจุบันนี้โมนา ลิซาได้รับการ ทะนุถนอมเป็นอย่างดี ในตู้กระจกปรับอากาศและกันกระสุน ซึ่งไม่มีใครที่จะสามารถลักพาตัวเธอได้อีกต่อไป มีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ ตั้งแต่การหายลักลับของ โมนา ลิซาเป็นระยะเวลายาวนานในคราวนั้น มีผู้ที่ไปดูโมนา ลิซาบางคนบอกว่า รอยยิ้มของเธอนั้นเปลี่ยนไป โดยที่ตั้งข้อสงสัยว่า เธออาจไม่ใช่ โมนา ลิซา ตัวจริง

เมื่อปี ค.ศ. 1974 โมนา ลิซา ถูกนำไปแสดงที่กรุง มอสโก และโตเกียว โดยเฉพาะที่ โตเกียวมีผู้คนมาเข้าแถวชมเพื่อยลโฉมเธอถึง 2 ล้านคนในช่วงเวลาแค่ 3 เดือน

ขอบคุณที่มา <http://school.obec.go.th/nkwy/tiplearn/old/pages/monalisa.htm>